

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. W. Albarda, G. J. van den Broek, L. Doedes, P. L. Dubourcq,
J. Gratama, G. D. Jordens, J. F. Ligtenberg.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

REDE

van den President van den Senaat van het I. S. C.,
den heer P. C. SWART,
gehouden ter gelegenheid van de overdracht van het bestuur.

Mijne heeren Senatoren, aanstaande
Senatoren en leden van het Indo-
logisch Studentencorps!

Het is met een gevoel van weemoed, dat ik hier voor u treed om onzen afscheidsgroet te brengen. Men kan in zijn heel jongen tijd een vriend gehad hebben, die stond in de even hooggetoonde, jonge, krachtsbeseffing van dáárheen te willen leven, recht dáárheen, langs geen andere wegen. Dat men samen tracht wat in zich te doen geboren worden; dat later, groot en sterk geworden, de diepe en breede beweegkracht is, die de materie vervormt tot de tastbare beelden der werkelijkheid, waarvan men in zijn jeugd slechts in visioenen de verre vage vormen heeft gezien. Maar deze tijd, hoewel minder reëel in zijn uitingen, is des te ongebonden-fantastischer; de vormen waren vaag, maar er was des te heviger beweeg; de bewuste kennis was klein, maar naar de liefde en de geestdrift der jeugd wordt later te vergeefs gereikt, in zijn zwaren, breeden gang staart de man nog wel eens ver weg naar de plaatsen, waar zijn jonge, woeste beweegkracht hem eens had heengeslingerd. Dan kan men 't hebben, dat op een avond, die zacht-welig zijn donker gedacht om u werpt, men in eens, met dien jongen levensvriend pratende, uit enkele lichte, spottende woorden voor zich op ziet rijzen die woest akelige wreedheid, die dat reine jonge lichaam van vroeger laat zien, wegetterend uit zijn wonden, die met een grijns-lach u toekrijst, dat het teere wezen der toch-grootwillen-zijnde jeugd niet is gegroeid tot de rijke, zich gevende, barende rijpheid, maar dat het uitteert, zijn eigen schoon in zelfvernietiging vreet. Dan wordt die avond een woest heenhuilende nachtduisternis, die in hevig bewegen de troost zoekt van zijn leed; dat een jong mensch in de stuiptrekkingen des doods de bewegingen van het leven zocht. Het is droef een jongeling den materieelen dood te zien sterven, de geestelijke dood is des te smartvoller, omdat zij de herinneringen aan vroeger leven niet met een zoo heilig-schoonen schijn omgeeft, het is als vindt men de verrottingselementen ook in die herinneringen terug. Het is gelukkig dat mijn gevoel van droefheid op dit oogenblik voortkomt uit 't zien uitteeren van ons corpslichaam, het is troostend dat de dood van dien kant dreigt, hoewel het ook met zich brengt de uitdooving van het ideëele leven.

Zoo zag ik neer op uw kleine schaar, die allen, op een heel enkele jongere na, ons zijn jong hoofd opheffend corps, dat zijn kracht en joie de vivre zoo heerlijk voelde, nog gekend hebben. De tijd, waarin het embryo van het materialisme in de hoewel vage vormen de bewegingen van liefde en enthousiasme voor de opheffing van het studentenleven wekte; de tijd waardoor wij door nachten en dagen heen onze steigerende jonge liefde lieten heenbruischen, ten hemel opgalmen in de open, hooge zonedagen, warm lieten stroomen langs de oude Delftsche grachten, zacht-vol lieten tonen in kamerhoeken op late avonden, als wij samen

praatten en iets van die toekomst in en onder ons voelden.

Nu zult gij mij vragen: is een groote kring van jonge mannen, een groot zijn-bewegende-onderdeelen-ruim-omvattend corps dan zoo noodig tot een krachtig ideëel leven? als het embryo van het materialisme er in zit kunnen wij dan niet even goed alleen naar de maatschappij zien? Hierop is 't antwoord beslist ontkennend. De groote meerderheid der studenten is nog te jong om met een maatschappij in liefde mee te leven. Zij moeten eerst een doorgangstijdperk vinden in den studentenkring, waar zij eerst de echo leeren hooren van het geluidende maatschappijleven. Daarom moet het corpslichaam zoo krachtig en groot zijn, dat het vele geluiden in hun ooren kan echoën; daarom moeten zij veel jonge menschen leeren kennen, die zijn zooals zij, om dat zij juist in hun vrienden alles beter begrijpen. Hun gedachtenleven is dat van heel jonge mannen, die bijna uitsluitend met elkaar leven in een gesloten kring; zoodra een van hen die ontgroeit, — met de maatschappij mee gaat, wordt hij ook door deze opgezogen. Dat gedachten leven kan daarom wel heel mooi zijn, wie dat niet voelt, zou het teere wezen daarvan miskennen; het wordt echter van beneden en van boven scherp begrensd.

Het is nu een gelukkig teeken, dat gij door grooter eendracht en eensgezindheid, door opoffering voor onze gemeenschap, uwe krachten zooveel mogelijk samenbrengt, ieder zijn licht zooveel mogelijk op de anderen laat schijnen. Het is een verblijdend teeken, dat gij absolute gelijkheid betracht tegenover studenten uit verschillende standen. Ministrieële besluiten bedreigen ons corpsbestaan, sluit u steeds meer aaneen, naarmate uw aantal kleiner wordt, en waakt tegen de dufheid, die een kleinen kring gemakkelijk binnen sluipt. Dan zult gij met stillen eerbied dezen tijd herdenken, als gij later zijt op die welige eilanden, die de zware hoogwouden en de zich-heen-rijende gebergten en de wijde velden uit dien grooten Indischen Oceaan omhoog heffen.

Er ligt iets zeer schoons in de liefde van hen, die daar geboren zijn, tot hun geboorteland, in de kracht, die er weer heen trekt; het wijst er op dat gij 't schoone in uw jeugd vlak om u heen gevonden hebt, het geeft hier de eenige hooge vorm weer van vaderlandsliefde, die zich zóó gehecht heeft aan de schoonheid van zijn geboortelanden, aan den aard van zijn volk, dat ze die diepe gevoelens in geen ander land weer kan vinden op zoo innige wijze, omdat een deel van het leven met het wezen van één land is vergroeid. Het is de liefde voor de van hartstocht brandende natuur, het is de liefde voor het bruine volk. Ik zal niet met u gaan, omdat ik, in een anderen evolutietoestand, een ander land heb leeren liefhebben, maar dikwijls komen nog die herinneringen in mij ver van gene zijde van den oceaan, van het daar zoo teere mensche-lijk leven door die geweldige voortbarende natuur. En soms dan zie ik een van hen, waar ie-wat van dat Oostersch bloed doorheen brandt, niet kunnen aarden aan deze groote, verlaten Noordsche stranden, onder deze mistig-grijze hemel te midden van een volk, dat hij niet heeft leeren begrijpen.

Voelden allen zóó, die Indië bestuurden! Woonden in ons Indië alleen menschen, die het liefhebben als wij!

En nu mijneheeren, nu sta ik dan werkelijk voor het afscheid, van u ook ja, maar ook van het studentenleven.

Een jaar lang reeds studeerde ik niet meer hier in Delft, doch mijn ambt in ons corps bond mij nog voor een deel aan uwe gesprekken, aan uwe uitingen. Nu gaat die materieële band breken en zij zal nooit meer worden vastgenoopt. En dan zie ik terug over wat die tijd is geweest en hij staat nu klaar en helder voor mijn oogen.

Nog niet zoo lang geleden was de groote meerderheid der studenten een hoopje door-elkaar-krikelende menschjes, die egoïstisch foven, en na afgefoven te zijn hun vrijheidsmoraal te slapen leiden in die der maatschappij. Er waren er betere, zeker! maar de meerderheid was zoo. Het woord student was dikwijls een scheldwoord, het was zoo wat iemand, die dronken mocht zijn en in bakjes rondreed. Wij troffen de toestanden al beter aan, en steeds fijner en klaarder worden zij als begrijpt men eindelijk hoe men met zijn vrijheid woekeren kan.

Niet alleen blijkt dit uit het steeds meer belang stellen in het gebeuren der maatschappij, uit 't meelevens met den geestelijken reuzenstrijd dezer dagen, de „opklaring” ziet men ook in het frisscher, pittiger worden van het alledaagsche samenzijn, van onze bijzondere studentenvreugd.

In zulk een tijd waren wij student, en velen van ons hebben dien goeden invloed ondervonden. Dat zult gij ondervinden als gij later in de maatschappij optreedt, dat ondervindt gij nu reeds, waar gij met anderen samenkomt.

Mijn mede-Senatoren! Wij hebben een jaar lang samen-gewerkt, waarin het grootste deel der werkzaamheden is toegefallen aan den secretaris en den penningmeester. Hartelijk dank ik U allen voor uwe medewerking en den goeden geest, die er steeds in ons midden heerschte. Ik breng U een varium uit onzen almanak in herinnering: „Een sociaal, een peuraar, een filosoof, een fanatiker en een egeljager, hoe rijmt zich dat te zaam”. Welnu het heeft gerijmd met eind-, dubbel-, keten- en alle mogelijke rijmen. Is dat niet zoo?

En nu kom ik tot 't voornaamste deel van mijn taak. Het doet mij plezier, dat ik het praesidium over kan geven aan iemand, die door zijn bekwaame en nauwgezette plichtsbetrachting, door zijn toewijding tot het Corps, ons doet verwachten, dat dit praesidium zich in goede handen bevindt. En gij die hem bij zult staan, werk met uw beste krachten met uw president saam. Voel iets van de poëtische studentikoze Senatoren-stafigheid, als gij in functie zijt, maar leg haar af, als gij weer onder uw vrienden komt. Dan zult gij Senatoren zijn naar ons hart!

En nu, nu roepen wij ons hartelijk afscheid toe. Met dezen hamerslag installeer ik den nieuwen Senaat!

Ik heb gezegd!

Een aanval op het D. S. C.

Wat op een theekransje wordt geleuterd over studenten en studentenleven — gelukkig het kan ons niet dan exceptioneel bereiken; wij zeggen dan ook: goddank dat zoo'n kransje geen orgaan heeft want wat er exceptioneel uitlekt is al voldoende om ons doodlijk te vervelen.

Toch staan wij nu en dan bloot aan aanvallen die ons brengen de gedachte aan zoo'n bijeenkomst der fijnere bourgeoisie-helft. Het is wanneer dames ernstig gaan doen, hervorming willen spelen; want bij dit spel is de ernst niet diep genoeg om in alle omstandigheden de theekrans-natuur te onderdrukken.

In zoo'n onbewaakt oogenblik geschiedde in EVOLUTIE, veertiendaagsch blad voor de vrouw, de aanval op ons D. S. C. en wel met de volgende wapenen:

In Utrecht hebben gedurende de periode van het hoogheffend „groenloopen” twee corpsleden zich schuldig gemaakt aan het laf-lage feit van twee „groenen” te slaan, te trappen, te sleuren en dat wel tot bloedens toe. Als pendant tegenover dit bedrijf der bourgeois-zoontjes wordt in enkele bladen gewezen op den groentijd te Delft in den jare 1899, eenig in de annalen der Nederl. Hoogeschole en waarvan het „Studenten-Weekblad” dan ook meent te moeten getuigen: dat „het is de wijze waarop de groenen behandeld zijn, die kon maken dat er geen weken noodig waren om hun verstomping te boven te komen, om zich te kunnen geven zooals zij waren: menschen met gevoel voor kunst, voor wat hoog en edel is. . . .” terwijl het „Sociaal-Weekblad” van 7 Oct. l.l. met vreugde constateert, dat de keuze van sociaal-democratisch voorganger (praeses van het Delftsch Studenten-Corps) niet alleen blijkt geweest te zijn de keuze van een persoon, maar ook de keuze van een stelsel.

Opvangende hier en daar enkele woorden van de den jongeren

toegesproken welkomst-rede van dien praeses, moet men dan ook erkennen, dat binnen Delftsch veste ruischt een tot hiertoe den studiosus ongekend humanitair windje, hem tegenritselende, dat hij niet daarstelt een afzonderlijke kaste, zóó illustre, zóó glorieus, zóó eéleste, dat hem zelfs het zich wentelen in den modder niet kan vlekken of bevuilen, edoch hij is gewoon menschenkind als ieder ander. Als wij dien praeses hooren zeggen: „Zij die u opvoeden, zij zagen u angstvallig vertrekken, want zij weten, zij voelen, dat gij ontaarden kunt en zij zijn terneergeslagen en angstig bij de gedachte daaraan. Vergeet dan nooit de intelligentie, waarmee gij opgevoed zijt; vergeet nooit, wat zij die u togen voor u waren en zijn; vergeet nooit, dat hun leven door uw gedrag kan gebroken worden. . . .” dan gloort er in ons op de hoop dat, voor wat tenminste aangaat de Delftsche studenten uit de taal zal verdwijnen het zoo minachtend „mijn oude heer”, „mijn oude vrouw”, „mijn huisploert”, en waar wij/hem den nieuw-aangekomen den raad hooren geven „(geen) partij te kiezen in de sociale beweging van onzen tijd”, edoch slechts te streven, gezamenlijk naar recht, dan daagt daar voor ons op een nieuw geestes-licht, wars van alle fanatisme, de zon gelijk, bestralende elk en ieder.

Zoo het woord; hoe de daad? Het is waar, niet ten bloedens toe gegeeseld hebben de Heeren Delftsche studenten hun jongere broeders, tenminste niet fysiek. . . . maar verder hebben zij vertoond stukjes, immoreeler dan de Utrechtsche zuip- en slaanpartij. De daar toegebrachte wonden toch, lichamelijke, totaal geneesbaar, niet echter die andere, ingrijpende, diep ingrijpende in het ziele-leven, ergo ongeneesbaar. Een staaltje: onder de Delftsche groenen van dit jaar bevindt zich de zoon van een bekende, intelligente, allerwege geëerde Feministe. Waar hier in Nederland de Vrouwen-beweging vooral wordt bestookt door de Sociaal-Democraten, is het begrijpbaar, dat ook deze vrouw werd gecritiseerd door een hunner en dat wel door een die zeer „fair” nog al doet aan woordverandering, aan zinverdraaiing en dus, waar hij ook in deze handelde volgens zijn usance, omschreef het werken en streven dier vrouw zooals hij, tegenstander, wenschte dat zij werkte en streefde, maar zooals zij niet doet, nooit heeft gedaan. Tot het luidop voorlezen nu van dit ignoble stukje critiek, glorificerende het Socialisme, abaisseerende het Feminisme, dwong een volgeling van den auteur den zoon dier Feministe, aldus ten schande makende de taal van zijn praeses, zijn partijgenoot, die in zoo mooie bewoordingen had aangedrongen op neutraliteit.

Was het voorop stellen van een politieke partij, het aureoleeren van een persoon ten koste van een ander hier niet ad rem, in hooge mate min was het zeker voor dit kunststukje te pressen het kind van de gecritiseerde. Een ketel-lapper, een heiden, een vagebond zou zich nog schamen het kroost op te zetten tot openbare beleediging tegen vader of moeder! Niet echter aldus onze Delftsche spes patriae, zij niet traden terug voor zoo iets. . . . magnanimes, zij, die uitblinken ver, heel ver boven confraters in Groningen, Utrecht, Leiden, Amsterdam. Fi done! Daar in Utrecht hebben wij aan het werk gezien straatrekels, in Delft fari-zeërs; les uns valent les autres.

De „groen” in quaestie heeft volbracht de hem opgelegde taak, wij duiden hem dit niet euvel, maar toch wenschen wij van harte, dat een volgend jaar de jong-studenten zullen weigeren iets te verrichten dat ook maar eenigszins kan schaden, hinderen, beleedigen derden, staande buiten den studentenkring. Wat toch zouden doen de oud-gasten, zoo de jongeren refuseerden d'exposer à la risée des étudiants wat hun is lief, dierbaar, achtingswaardig? Zouden zij soms de moeders derzulken, waar zij hun niet kon zijn ten speel-pop, gaan afhakken neus, oor, arm of been? Och kom! Als slakjes zouden zij kruipen in hun schulpjes. . . . zooals dat immer doet laf-enge wreedheid.

Laten we nu voor we verder gaan éven lachen, want we moeten nu ernstig gaan beschouwen en ik geloof we hielden 't anders niet uit.

Wie was het nu weer die er uit haar feministen-vel sprong in het theekransjes-dito. O wij kwamen er al heel gauw van op de hoogte, immers 't was 'n redactioneel stukje en de twee redactrices zijn mevr. Drucker en mevr. Schook—Haver. Zeer duidelijk staat ons de figuur van mevr. Drucker voor den geest, in wier optreden wij gelegenheden te over hadden om bevestigd te zien het haar toegekende „totale gemis van takt en beleid”, en „hare onbillijkheid en heftigheid jegens personen”. Het was mij dus geen bezoek van een onbekende.

Maar ik ontdekte nog veel meer.

Ik moet eerlijk bekennen, dat ik bij den aanvang van het stukje geweldig schrok. Daar werd geciteerd uit ons weekblad, uit „het studenten-weekblad”; heere-me-tijd, schrok ik, komt ons weekblad in dames-handen! Zelfs zijn er studenten-ooren die zich te fijn vinden voor den klank onzer pootige woorden — en zijn dames-ooren niet nog iets gansch anders; maar de verdiensten van dit stuk is, dat het zelf op geniale wijze mij van den schrik bevrijdde. Ik bedoel alleen dat wanneer een dame zoo schelden mag als mevr. Drucker deed, dan behoeven wij ons nooit meer bezorgd te maken omtrent het al te gepro-nonceerde onzer uitdrukkingen.

Tot dusverre vervulde de persoon van mevr. Drucker

tusschen de bedrijven der stof-behandeling in, nog een zekere rol. En niet alleen om haar bij mijne lezers te introduceeren geschiedde dit: De kat had lust 'n poosje met de muis te spelen. Ze krijgt nu echter honger, en lekkere honger ook.

Het komt mij voor dat dit stuk „binnen de grenzen”, alle te stellen grenzen te buiten is gegaan; althans wanneer men als eisch bescheiden stelt dat het zich diende te bewegen binnen de grenzen die wat gezond verstand en wat logica trekken.

In de tweede alinia worden aangehaald eenige regelen uit de rede van Jan van der Waerden waar hij de groenen wijst op hunne plichten tegenover hunne ouders. Dit gedeelte nu is wel het minst karakteristieke van de meer ongewone rede; terwijl wij het terugvonden, in andere bewoordingen, in elke inauguratie-rede, „gloort er” voor de schrijfster „de hoop” dat de studenten voortaan niet meer van „oude heer” enz. zullen spreken. In de eerste plaats zij dus geconstateerd dat die nu pas glorende hoop eigenlijk al stokoud had moeten zijn; in de tweede plaats richt zij zich op de uiting van een persoon die geen moment kan hebben gedacht, in de diepte van zijn ernst, aan die niets-om-het-lijf-hebbende, oneindig-ver-van-min-achting-verwijderde benamingen.

Mevrouw, een kennis van me negeert „mijnheer zijn vader” en ik heb zooveel eerbied voor mijn „oude heer” dat ik schroom zijn naam in onze discussie te mengen. —

Het stuk citeert de, nu wel karakteristieke, uiting van den corpspraeses, waarin wordt afgeraden partij te kiezen. Dit draagt der schrijfster sympathie weg, een emotie is 't bijna waarin zij uitroept: „dan daagt daar voor ons op een nieuw geestes-licht, wars van alle fanatisme.” — Hier staat met ronde woorden dat partij-kiezen bij ons zoo niet congruent met, dan toch volkomen analoog is aan fanatisme.

Wij zouden ons kunnen ergeren aan dit van alle motieven ontbloote oordeel; wij zouden in de verzoeking kunnen komen reden te eischen van dit woord; wij zouden geneigd zijn de absurditeit dezer meening te gaan betoogen; als wij ons niet herinnerden dat mevrouw Drucker op het congres over Vrouwenkiesrecht heeft beweerd: „Het feminisme in Nederland is geboren uit de haat jegens de sociaal-democratie.” En uit dezen socialistenhaat is deze uiting volledig en duidelijk genoeg verklaard.

Wij zouden hiermee kunnen volstaan, daar wij overtuigd zijn dat zelfs geen outsider de rest van Mevrouw Drucker's stuk van belang en van gewicht zal achten; maar het lust ons thans de scheeve voorstellingen die volgen, en wier scheefheid ieder moet vermoeden, nog een weinig te accentueeren.

„. . . . . maar verder hebben zij vertoond stukjes, immoreeler dan de Utrechtsche zuip- en slaanpartij,” en zoo raast het daar voort: de wansmakelijkheid gekruid met onwaarheden.

Natuurlijk heb ik het geval onderzocht en is de student in kwestie in de verste verte geen partijgenoot van den sociaal-democraat-genoemden corpspraeses. Misschien staat die student verder van de sociaal-democratie dan Mevr. Drucker, wanneer wij haar domme verblindheid niet buiten beschouwing willen laten en haar daardoor ontzettend verwijderden van die partij.

Ergen nog: de groen in kwestie heeft zelfs geen moreele schram opgelopen, hij heeft geen pijnlijke gewaarwording gevoeld. Hoe spoedig zal hij dus hersteld zijn van die ongeneesbare wonde.

Ergen nog: er is geen sprake geweest van pressen — laag wordt dus de laster.

En toch eischen wij thans niet herroeping der woorden, schuldbekentenis en betuiging van spijt. De schrijfster kan in onze oogen niet meer hoog genoeg staan om deze betuigingen van eenig gewicht te maken. Wij wenschen de damesbeweging alleen geluk met zulke voorvechtsters en moeten het diep betreuren dat dezulken niet in de eerste gelederen een plaats konden vinden.

Ten slotte dan nog dit. Indien ik met den groen in kwestie of met zijn moeder in eenige vriendschappelijke betrekking stond, dan zou ik de schrijfster gebieden mijne vrienden te gunnen de plaats die hen toekomt; ik zou haar verbieden ooit nog eens weer te trachten hen in de oogen van denkende menschen te verkleinen.

Want hoezeer ik met de moeder van den groen in opvattingen verschil, ik weet haar te flink om te veronderstellen dat zij de nadeelen van een openbaar optreden

niet best durft en kan dragen. Zoo'n vrouw bereidt haar kinderen er op voor dat zij in hun leven zullen hooren de kritiek op haar optreden.

De grootheid van vertrouwen der kinderen in een flinke moeder, moet dan ook noodwendig zóó zijn, dat die kritiek hen nimmer kan wonden.

TH. VAN DER WAERDEN.

Zou „Evolutie” dit stuk durven overnemen?

De Jonge Gids.

Arme Nederlandsche literaire kunst! Eeuwen lang heeft ze verstikt gezeten onder 't gewicht van 'n dik, vet, overal-gezetten monster, dat 't nou eenmaal vertikte om eventjes de billen te verzetten en 't verdrukte kind wat lucht te geven. 't Balanceerde al maar goude tientjes op z'n rooie drankneus, en glimlachte met vettige lippen als de verdrukte gilde onder z'n knepen. Dat monster was de bourgeoisie. Maar socialisten zijn gekomen, edele jongelingen met 'n blik op 't maatschappelijk leven, zooals niemand ooit te voren had; met 'n woordgeluid waarvan 't nageslacht verstomd zal zijn; met kunstenaarsharten als — naar hun eigen beweren — slechts de socialistische zienswijze haren volgelingen schenken kan. De beweging van '80 was niets, hare beste dichters hadden immers de onbeschaamdheid gehad, zich te verbeelden dat ze tegelijk kunstenaar konden zijn en niet-socialistisch gezind! En wie ze niet hebben kunnen neerhalen van 't voetstuk waarop ze als auteurs al stonden, smeken ze, in hun eigen bestwil, zich bij hen te voegen. Ja de socialisten weten 't wel, alles willen ze naar zich toehalen; spreken van „socialistische aesthetiek” en „socialistische beschouwing der literatuur” of 't maar zoo niks is, zonder ooit recht duidelijk te hebben gemaakt wat socialisme en literatuur godsterwereld ooit met elkander te maken hebben gehad en slepen op die manier 'n staart van opgewonden, onbeduidende mannetjes achter zich aan, die ze voor hun leven ongelukkig maken.

Met 'n wel wat arrogante, maar toch schijnbaar vrede-lievende inleiding verscheen in Juni 1897 't eerste nummer van de Jonge Gids. Dat 't toen, heel eventjes maar, z'n pa „de Nieuwe Gids” in 'n bespottelijk daglicht stelde, dat was nog eenigszins te verdedigen, en 't viel zelfs nog mee, want in Holland schijnt er nu eenmaal weinig plaats te zijn op zekere literaire verhevenheid, waar iedere nieuwe generatie 't noodig oordeelt om de vorige met geweld af te dringen om zelf de veroverde plaatsen in te nemen. Weldra komen dan ook — velen hadden al 'n verraderlijke beharing meenen te bespeuren — de aap uit de mouw, en wie nu de uitgekomen twee jaargangen gelezen heeft kan er 'n duidelijke oorlogsverklaring in zien tegen de Nieuwe Gids, al is dat dan ook niet 't openlijke doel der oprichting geweest. En zeer vermakelijke conclusies kan men trekken bij 't zich de vraag stellen of dit jonge tijdschrift wel ooit zou ontstaan zijn, als niet de zoo zeer gehate N. G. de wegen gebaad had, en waarvoor 't soms 'n prettig bewijs is, dat dit kind dan toch niet geheel en al ontaard is, als het nog in den 3en jaargang romans opneemt als die van Em. Diaz. 't Is gewoon allerdolst om te constateeren, hoe deze romancier onder 'n invloed schijnt te staan van de eerste nummers „Nieuwe Gids” 'n burgerschooljongen van omstreeks '80 waardig. Mal toch, als 'n generatie, die zich schrap zet tegen de vorige, ons nog denkt te bedotten met 'n „moeiige lange-armen-afhanging van loome-droeverig even heen-en-weer slingeringslap langs z'n lijf”. Maar die meneer had 'n 15 jaar vroeger moeten beginnen, nu is 't uit met de goeie dagen, en zelfs 't publiceeren in zoo'n ultra-modern tijdschrift als de J. G. helpt al niet meer!

Laat ik met dat al de dichters niet vergeten: Niet alleen 't proza moet in de toekomst 'n mysterieuse verandering ondergaan, maar er gaat al een nieuw geluid varen door Neerland's poëzie. Nieuw? Nee toch niet geheel: m'n oudtante had toch wel gelijk toen ze, ondanks mijn grijnslachen, beweerde dat de groote Cats eens weer herleven zou, en dat zijn invloed merkbaar zou zijn op de dichters der toekomst. En J. van Loon is mij dierbaar, alléén reeds dáárom, dat hij de voorspelling van m'n oudtante waar maakte. Tenminste als hij kalm blijft, maar welke dichter raakt niet soms in vuur, niet waar? Dan klinkt zijn woord profetisch, hoort toch, hoort den dichter die spant de lier:!

„Bourgeoisie, dikdoorvreten rijke wijven
 „Vies-vette boezems, geil bediamant,
 „Onvrouwlijk tuig, dat saai-traag lanterfant,
 „k Haat u, onsierlijk volk van schommelwijven.”

't Is misschien in 't begin een beetje vreemd, maar men moet bedenken dat 't o. a. 'n grief der socialisten is tegen ridderlijke poezie, dat dit 't volk niet kan bereiken. Ik geloof dat deze dichter door den eersten den besten straatjongen wel zal verstaan worden, wat in de toekomstpoezie 'n eerste voorwaarde zijn zal. J. L. G. Verhoeven maakte naar mijne meening op 'n wel wat onkiesche manier misbruik van de in de inleiding uitgesproken vrijgevigheid in 't plaatsen van bijdragen. Over 't algemeen zijn de in deze twee jaargangen geplaatste gedichten slecht. Stibbe alleen is technisch goed, maar mist gevoel. De vraag, die ik straks stellen zal, n.l. wat dit tijdschrift op zichzelf doet staan, en het onderscheidt van andere literaire periodieken, kan voor het poezie-gedeelte geheel worden weggelaten. Sommige gedichten zijn als geknipt voor „Nederland” en dergelijke maandschriften, en andere konden gevoeglijk 'n plaatsje vinden in kleine viesbeduimelde schimtblaadjes; er zijn er zelfs die beter onder couvert konden zijn toegezonden aan wie ze gericht waren, zooals bijv. 't Sonnet dat meneer J. van Loon aan z'n familie opdraagt. 't Eindigt zoo:

„Voor geen van u zal er genade wezen,
 „Bloed tegen bloed, de strijd wordt zeer geducht,
 „Wee u, de leus wordt: sterven of verwinnen.”

Dit is nog niets, vergeleken bij E. W. Thijssen, die in een zijner „Bedenkingen” zijne zuster voor het Nederlandsche publiek en z'n eigen vrienden tentoonstelt op 'n wijze die 'n huzaar zou doen blozen! Deze „Bedenkingen” zijn korte stukjes, waarin zonder eenige degelijke critiek de eene auteur na den andere wordt afgebroken met zoo'n jongensachtig geschetter dat 'k eerst dacht dat 't ironie was. Maar later gaat hij er werkelijk over polemiseren met 'n zekere meneer Henri Hartog die 't blijkbaar noodig vindt den lezer bij de taxatie van zijn stand in de maatschappij te helpen, en daarom vooropstelt dat hij „als proletarier, het als een val van (zijne) persoonlijkheid zou beschouwen, als (hij) metterdaad in een salon kwam”. Toch is hij de eenige die, sprekende over de generatie van '80, niet al te eenzijdig is, en daar ten minste nog eenige gezonde beweringen over geeft. In zijn polemieken met den heer Thijssen zoekt men tevergeefs 'n duidelijke formulering van wat 't socialisme nu eigenlijk wil met de literatuur, iets wat trouwens telkens schijnt te worden vermeden in dit tijdschrift, dat anders ten duidelijkste bewijst te willen zijn 't orgaan der intellectueelen onder de socialisten, leden der S. D. A. P., en 't is gemakkelijk op te merken hoe Heyermans die Van Deyssel de kern der quaestie wil laten aanroeren en hem daarom kort-geformuleerde vragen stelt ter beantwoording, in die vragen bijna uitsluitend financieele verhoudingen aanroert.

Heyermans is anders de man die bijna alleen 't goede gedeelte van de Jonge Gids voor zijn rekening neemt, als wij tenminste aannemen dat hij en Koos Habbema éen en dezelfde persoon zijn. Maar wat stempelt bijvoorbeeld den roman „Diamantstad” tot socialistische literatuur? Toch niet de beschrijving van ellendetoestanden in sommige Amsterdamsche wijken! „Kamertjeszonde”, als roman slecht van compositie, maar als reeks van onverbeterlijke hoofdstukken 'n mooi werk, verraadt slechts hier en daar door sommige ontboezemingen van den auteur, dat zijn schepper niet tevreden is met de tegenwoordige maatschappij, maar wat is er verder in 's hemels naam voor socialistisch aan? Evengoed als „Diamantstad” kon 't geschreven zijn door iemand die, om maar eens wat te noemen, liberaal is of radicaal, en 't is eenvoudig 'n allereenzijdigste opvatting van Heyermans dat iemand die verder niets met 't socialisme te maken wil hebben niet even zoo goed 't door hem omschreven en door zijn volgelingen gretig aangevatte „medelijden” zou kunnen hebben als 'n socialist! Ook mevrouw Roland Holst heeft in 'n lezing 't verband trachten aan te toonen tusschen socialisme en literatuur, en kon alleen hare verdere beweringen houden op de grondstelling dat de kunstenaar zich vanzelf afwendt van de tegenwoordige maatschappij, leeg en duf als zij nu is. Maar dat staat in ieder geval nog te bezien en is eenvoudig 'n persoonlijke levensbeschouwing.

Alleen hij — beweren de socialistische literatoren — alleen hij, die, starende op de sociale nooden, op de diepe ellende waarin 't grootst gedeelte van de menschheid zich bevindt en dan, aangegrepen door een alles omvattend medelijden zich opwindt tot haat en opstand tegen de

bestaande machten; die alleen is kunstenaar. Daargelaten nog dat sommigen veel liefde gevoelen voor de massa, en hun familie vergeten, zou zoo iets zeer goed te verdedigen zijn, want ik wil toegeven dat er iets grootsch en heroïsch in schuilt, hoewel men even goed heel en heel mooi zijn eigen leed kan uitklagen, en daardoor reeds een groot lyrisch dichter zijn. Laat ons evenwel aan hunne bewering vasthouden, dan blijft er nog te bewijzen over in hoeverre de waarde van een kunstwerk af moet hangen van het feit welke staatsinstelling den schrijver voorkomt de beste te zijn. Gorter was, toen hij „Mei” dichtte nog in 't geheel geen socialist; maar gesteld eens dat hij 't was; wat ter wereld zou er dan anders in zijn? De omverwerpers van zooveel zullen toch ook niet aan „Mei” gaan tornen? Daarenboven, men kan evengoed bijvoorbeeld fél koningsgezind zijn er toch dat veel geprezen „medelijden” in zich hebben, dat volgens den Hr. Heyermans en zijne volgelingen een der eerste factoren is bij 't scheppen van een kunstwerk.

Het literaire gedeelte in de twee verschenen jaargangen is in geen geval van een geprononceerd socialistisch gehalte. Wel hebben sommige heeren, zooals bijvoorbeeld „Colijn” er hun schimpproducten in geplaatst gekregen, maar ik hoop niet dat dit ook al tot literatuur zal worden gerekend. Van de „Enquêtes” zal niemand 't groote nut betwisten, maar dit is geen literatuur, evenmin als eenige hoogst onbeduidende politieke opstellen.

Welken indruk maken nu de twee verschenen jaargangen? In de inleiding werd beweerd dat de oprichting geen oorlogsverklaring was aan zekere auteurs of groep van auteurs. Er is dan krijg gevoerd zonder oorlogsverklaring, want waar de Nieuwe-Gids-beweging maar kon worden aangevallen lieten de besten 't niet na, adres aan Heyermans en Querido, 'n onovertroffen stylist! Maar wat er voor goeds in verschenen is, had, dunkt mij, beter een plaats kunnen vinden in andere letterkundige geschriften, waar 't dan meteen niet zooals nu, vrij mal instond tusschen de bombast van opgewonden socialistjes, en deze laatsten hebben helaas genoeg gelegenheid om hun werk te doen drukken. Met de redenen van bloot-administratieven aard, die bij de oprichting vrij veel gewicht in de schaal schenen te leggen, hebben wij niet te maken, alleen had 't tot treurig gevolg dat allerlei onbeduidende individuen er 'n geschikte gelegenheid in vonden om hun wanproducten gedrukt te zien, en hunne namen te zien prijken tusschen die van goede auteurs.

Ten slotte komen we tot de conclusie dat de Jonge Gids in praktijk nog lang niet heeft gegeven wat men, uit de polemieken der vaste medewerkers, kan opmaken dat hij geven wilde, n.l. „socialistische literatuur”, dat er behalve sommige schimpliedjes en schimpproza niets is wat dit tijdschrift onderscheidt van andere goede literaire maandschriften, en dus de oprichting lang niet zoo gewenscht blijkt te zijn als de redactie in 1897 wel meende. Ik herhaal 't, met administratieve redenen houden we hier geen rekening.

Aug. '99.

H. PH. K.

VOORSTEL TOT WETSVERANDERING, ingediend door

G. DE GELDER. — 29 April 1899.

Bestaande Wet.
 Hoofdstuk I, art. 9.
 Er is eene Commissie tot
 Behartiging van Studiebelangen, wier aantal door de
 Wet geregeld wordt.

Voorgestelde Wijziging
 en
 Nieuwe Bepalingen.
 Dit artikel vervalt.

Overgangsbepalingen.
 Art. 1. De Commissie tot
 behartiging van de Studiebelangen, zooals zij samengesteld is op het oogenblik dat het Corps de scheiding uitspreekt, blijft diligent.

Art. 2. De Secretaris van de Commissie richt een schrijven aan alle ingeschrevenen aan de Polytechnische School, waarin hij mededeelt dat het Corps het initiatief

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 26 OCTOBER 1899.

heeft genomen tot overbrenging van de behartiging der studiebelangen naar alle studeerenden, én waarin een beroep wordt gedaan op de samenwerking van allen om dat plan tot stand te brengen.

Art 3. De Commissie schrijft vervolgens eene Algemeene Vergadering van ingeschrevenen aan de P. S. uit, welke zij presideert en die tot taak heeft het kiezen van een nieuwe Commissie, tot samenstelling van een Ontwerp Reglement.

Art. 4. Deze nieuwe Commissie maakt een ontwerp reglement binnen een bepaalden tijd, zij draagt zorg dat de inhoud van dit reglement op de beide wijze gepubliceerd wordt.

Vervolgens schrijft hij eene Algemeene Vergadering van ingeschrevenen aan de P. S. die het ontwerp in behandeling neemt en definitief vaststelt.

Slotbepaling.

Art. 5. De wijziging in Hoofdstuk I der Corpswet, welke art. 9 doet vervallen treedt eerst in werking op het oogenblik dat de constituerende Algemeene Vergadering, bepaald in art. 4, laatste lid, de werkzaamheden definitief heeft vastgesteld.

De Commissie, bedoeld in art. 1 der overgangsbepalingen, blijft alle werkzaamheden als Corpscommissie vervullen tot op dat oogenblik.

VOORSTEL TOT WETSWIJZIGING.

Ingediend door

F. VAN ITERSON. — 28 April 1899.

Oude artikels.

Art. 14. Afdeulingsvergaderingen worden gehouden, zoo dikwijls het bestuur der afdeeling zulks noodig oordeelt of minstens drie leden een daartoe strekkend, met redenen omkleed, verzoek aan den President doen of de Senaat zulks gelast.

Art. 18. Het verslag van de Commissie tot Behartiging der Studiebelangen, loopt over hare werkzaamheden en het verhandelde op de algemeene en afdeulingsvergaderingen, over de colleges, de inrichting der Polytechnische School en wat verder noodig wordt geacht. Het loopt van half October tot half October. De afdeulingsbesturen maken hun gedeelte paarvan op, dat, na een

Nieuwe artikels.

Art. 14. Afdeulingsvergaderingen worden gehouden.

a. Binnen twee maanden na de periodieke verkiezing van een nieuw afdeulingsbestuur.

b. Zoo dikwijls het bestuur der afdeeling zulks noodig oordeelt, de Senaat het gelast of minstens drie leden der afdeeling een daartoe strekkend, met redenen omkleed, verzoek aan den President van het afdeulingsbestuur doen.

Art. 18a. Het verslag van de Commissie tot Behartiging der Studiebelangen, loopt over hare werkzaamheden en het verhandelde op de algemeene en afdeulingsvergaderingen, *) geeft de geschiedenis der Polytechnische School en bevat verder wat noodig wordt geacht. Het loopt van half October tot half October. Het verslag wordt, na een week ter visie te hebben gelegen, aan de

week ter visie te hebben gelegen, op een afdeulingsvergadering besproken wordt en in stemming gebracht. Daarna wordt het geheele verslag samengesteld. Dit verslag wordt, na een week ter visie te hebben gelegen, aan de algemeene vergadering voorgelegd, waar het moet worden vastgesteld met volstrekte meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen.

algemeene vergadering voorgelegd en er in stemming gebracht.

Art. 18b. De afdeulingsbesturen maken een beknopt rapport over het onderwijs, het leerplan, den toestand der gebouwen en verder over alle zaken betrekking hebbende op de Polytechnische School, die hun aanleiding tot op- of aanmerkingen geven. Aan dat rapport worden de voorstellen toegevoegd die naar aanleiding van hunne op of aanmerkingen, het afdeulingsbestuur aan de vergadering heeft te doen. Na acht dagen ter visie te hebben gelegen worden deze rapporten op de in art. 14 sub a genoemde vergaderingen behandeld.

Over voorstellen betrekking hebbende op gemeenschappelijke belangen, treden de betrokken faculteitsbesturen vóór de behandeling in overleg. Wanneer het wenschelijk wordt geoordeeld of wanneer later blijkt dat de beslissing over het voorstel in de verschillende afdeelingen niet dezelfde is wordt zoo'n voorstel in eene algemeene vergadering behandeld.

*) AMENDEMENT

van den Senaat. — Op artikel 18a.

Zooals in het oude artikel staat:

„de inrichting der Pol. School en wat verder noodig wordt geacht”.

WETSWIJZIGING

voorgesteld door den Senaat.

Aan hoofdstuk IV der Corpswet toe te voegen:

Art. 9a. De Senaat waakt ten allen tijde tegen alles wat de vrijheid van studie of studiebelangen mocht bedreigen.

Berichten en mededeelingen.

Tot Commissaris van den Senaat is gekozen: J. J. CANTER CREMERS.

De Senaat heeft zich geconstitueerd:

J. VAN DER WAERDEN, President.

H. STRICK VAN LINSCHOTEN, Secretaris.

W. C. G. H. BROEKMAN, Thesaurier.

W. MEIJER TIMMERMAN THIJSSSEN,
Vice-Pres., Archivaris.

J. J. CANTER CREMERS, Vice-Secr., Commissaris.

Dinsdag a. s.: CORPSVERGADERING.

Wetswijziging: De Gelder en Iterson.

Het Candidaat-lid VELDHIJZEN is vrijgesteld van zijne verplichtingen.

Tot Commissaris der Almanak-Redactie is gekozen:
CH. MEIJLL.

De Almanak Redactie heeft zich geconstitueerd:

J. GRATAMA, President.
J. J. CANTER CREMERS, Secretaris.
P. L. DUBOURCQ, Vice-President.
G. J. v. D. BROEK, Vice-Secretaris.
CH. MEIJLL, Commissaris.

Societeit „Phoenix”.

Gekozen tot Bibliothecaris: J. J. CANTER CREMERS.

Herstemming voor Thesaurier:

F. MEIUIZEN en P. L. DUBOURCQ.

Herstemming voor 2 Commissarissen:

OP TEN NOORT, FEITH, DUBOURCQ en WELCKER.

Op de S. P. ligt ter teekening een lijst voor bijdragen aan de Zuid-Afrikaansche Vereeniging.

Het Bestuur van „Odin” is samengesteld:

WM. VAN HOUTEN, President.
R. KLEIN,
J.B. MERCX, } Commissarissen.
DE LEAU,
DE GROOT,

„D. S. W.”

Aanmoedigingswedstrijd; Dinsdag 31 Oct. flobert, Woensdag 1 Nov. revolver, Zaterdag 4 Nov. geweer.

„Delftsche Stud. Voetbal- en Cricket-Vereeniging.”

Donderdag a. s. match tegen Neptunus te Rotterdam.

„S. D. P. C.”

Lezing van F. VAN DER GOES, Vrijdag a. s. ten 8¹/₄ uur, in 't lokaal KRUIF. Entrée 50 cts., seriekaart f 2,50.

Voor houders van seriekearten van den vorigen winter f 2.

Den Besturen van Gezelschappen in 't Corps wordt herinnerd, dat de Almanak volgens Hoofdstuk V Art. 1d moet bevatten verslagen van de Gezelschappen. De Almanak-Redactie verzoekt daarom den Besturen dringend die verslagen vóór 4 November in te zenden.

De Almanak-Redactie herinnert verder den leden aan de bij den heer WALTMAN liggende lijst.

Inzending van Mengelwerk en Varia tot 15 November.

DE ALMANAK-REDACTIE.

ADVERTENTIEN.

S. D. P. C.

OPENBARE VERGADERING

op VRIJDAG 27 OCTOBER, 's avonds 8¹/₄ uur,
in het Stations-Koffiehuis v. d. Heer KRUIF.

Spreker: F. VAN DER GOES,
over den oorlog in Zuid-Afrika.

ENTREE f 0,50. SERIEKAART f 2,50.

Op verlangen van vele abonné's zal voor den 1sten Jaargang, bij voldoende deelname,

een eenvoudig, sterke linnen Band

worden verkrijgbaar gesteld tegen den prijs van 65 cents.

Abonné's van den 1sten Jaargang, die een band hiervoor wenschen te ontvangen, worden verzocht dit aan den uitgever op te geven.

PRIMA SPECULAAS

55 cents per 5 ons.

Dagelijks verse Koffiebroodjes.

Firma OVERVOORDE.

OUDE DELFT 80. Telefoon 54.

Gelegenheid aangeboden tot

Dineeren en Koffiedrinken

voor 5 of 6 HEEREN. Adres Bureau van dit Blad.

Eettafel aangeboden

voor 8 of 10 HEEREN.

Adres VOORSTRAAT 81.

COPIEËN van **Bouw- en Werktuig-**
kundige teekeningen in LICHTDRUK,
(blauwen of witten ondergrond) worden
spoedig in elke afmeting vervaardigd,
ter **Boek- en Steendrukkerij van**
C. J. VAN DOORNE, Hypolitusbuurt.

A. W. RENAUD, Choorstraat 4.

(Leverancier van de Societeit „Phoenix”).

GROOTE VOORRAAD:

GOEDKOOPE VULKACHELS

in diverse soorten.

Verhuren van KACHELS.

AANBEVOLEN:

Overvoorde's KOFFIEBROODJES.

OUDE DELFT 80.

DE POLYTECHNISCHE SCHOOL

Album bevattende de portretten der docenten, en afbeeldingen van gebouwen, laboratoria, teekenzalen enz.

Een Album van 22 lichtdrukplaten,

Prijs f 2,50 in linnen band,

Prijs f 2,— zonder de band.

Uitgave van J. WALTMAN Jr.

Boekhandel, Binnenwatersloot, Delft.

Verschenen bij den Uitgever

J. WALTMAN Jr.

ODIN-MARSCH

Muziek van P. H. A. ROSENWALD.

Woorden van Th. VAN DER WAERDEN.

Prijs f 0,50.

Van het Studenten-tijdschrift

„IN DEN NEVEL”,

zijn nog eenige exemplaren van de drie Jaargangen voorradig welke zoolang de voorraad strekt verkrijgbaar zijn per gebonden Jaargang à f 3,—.